

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет української філології та журналістики
Кафедра історії української літератури та компаративістики
Кафедра української мови

Силабус
навчальної дисципліни
«ЛІТЕРАТУРНЕ РЕДАГУВАННЯ ТА КОРЕКТУРА»

1. Загальна інформація про курс

Назва курсу, мова викладання	Навчальна дисципліна «ЛІТЕРАТУРНЕ РЕДАГУВАННЯ ТА КОРЕКТУРА» мова викладання: українська
Викладачі	Волковинська Інна Вікторівна, Дзюбак Наталія Миколаївна
Профайли викладачів	https://ukrlit.kpnu.edu.ua/volkovynska-inna-viktorivna/ ; http://um.kpnu.edu.ua/dziubak-nataliia-mykolaivna/
E-mail:	innavolkovynska@kpnu.edu.ua, dziubak@kpnu.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.kpnu.edu.ua/user/index.php?id=10685
Консультації	Консультації проходять у формі співбесіди у вівторок та четвер із 12.35 до 14.35, аудиторії 404 і 413.

2. Анотація курсу

Навчальна дисципліна "Літературне редагування та коректура" є обов'язковою освітньою компонентою освітньо-професійної програми "Українська мова і література" підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова та література галузі знань 03 Гуманітарні науки (шифр за ОПП – ООК 23).

3. Мета і завдання курсу

Мета навчальної дисципліни – ознайомити здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти з особливостями редакторського аналізу тексту, принципами, методами й закономірностями редагування; навчити обирати оптимальні шляхи удосконалення рукопису в процесі його підготовки до друку; забезпечити оволодіння методикою редагування, прийомами і засобами реалізації рекомендацій, сформульованих упродовж редакторського аналізу: різними видами правки (вичитування, доопрацювання, переробки, скорочення), технікою аналізу тематичної, композиційної і логічної організації тексту, роботою з фактологічним матеріалом, лексико-стилістичним оформленням, коректурними знаками для виправлення текстової частини тексту; формувати вміння редагувати тексти різних видів і жанрів, працювати зі зверстаним текстом; вдосконалити творчі мовленнєві уміння; формувати комунікативну та професійну компетенції.

Основні завдання дисципліни:

- 1) ознайомити здобувачів освіти з особливостями редакторського аналізу тексту як методу їх об'єктивної характеристики й оцінки, а також визначення шляхів удосконалення рукопису в процесі його підготовки до друку;
- 2) ознайомити з нормативною базою редагування та коректури;
- 3) забезпечити оволодіння методикою редагування та корегування, прийомами і засобами реалізації рекомендацій, сформульованих упродовж редакторського аналізу: різними видами правки (вичитування, доопрацювання, переробки, скорочення), технікою аналізу тематичної, композиційної і логічної організації тексту, роботою з фактологічним матеріалом, коректурними знаками для виправлення текстової та ілюстраційної частин тексту;
- 4) розкрити особливості редагування та коректури текстів різних видів і жанрів;
- 5) забезпечити оволодіння здобувачами освіти методикою редакційно-технічної обробки рукопису і коректурних відбитків, навчити працювати із зверстаним текстом, ознайомити із загальними і спеціальними нормами верстання.

Інтегральна компетентність: Здатність управляти складною спеціалізованою діяльністю та професійними практичними проектами в галузі філології (української лінгвістики, літературознавства) у непередбачуваних робочих та/або навчальних контекстах із значним ступенем автономії, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 05	Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
ЗК 06	Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 08	Здатність працювати в команді та автономно, виявляти креативність та ініціативність.
ЗК 10	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК 11	Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях, переконливо аргументувати власні міркування.
ЗК 12	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
ЗК 16	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, удосконалювати рівень набутої за час навчання кваліфікації.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 07	Здатність збирати, аналізувати, систематизувати та характеризувати мовні й літературні факти і процеси, що їх зумовлюють, та інтерпретувати тексти українською мовою.
СК 08	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією традиційних і сучасних напрямів лінгвістики та літературознавства для розв'язання професійних завдань.
СК 09	Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами, особливостей їхнього редагування та коректури.
СК 10	Здатність здійснювати лінгвістичний і літературознавчий аналіз та редагування українських текстів різних стилів і жанрів, визначати їх значення для формування національно свідомої висококультурної мовної особистості.
СК 11	Здатність надавати консультації з дотримання норм української літературної мови та культури мовлення, постійно вдосконалюючи власну комунікативну компетентність.
СК 14	Здатність усвідомлювати основні закономірності функціонування мови як різновиду пізнавальної діяльності людини, виявляти знання теоретичних та практичних аспектів когнітивної семантики та когнітивної граматики, аналізувати роботу когнітивних механізмів та структур людської свідомості через мовні явища.

4. Результати навчання

Засвоєння навчальної дисципліни «Літературне редагування та коректура» передбачає формування таких програмних результатів навчання:

ПРН 02	Ефективно працювати з інформацією: добирати потрібні відомості з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати та систематизувати.
ПРН 03	Організовувати процес свого навчання й самоосвіти, дотримуючись стандартів у сфері охорони здоров'я.
ПРН 05	Співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
ПРН 06	Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності.
ПРН 08	Знати й розуміти систему української мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію української мови та літератури і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 10	Знати норми української літературної мови, вміти застосовувати їх у практичній діяльності, вдосконалюючи власну комунікативну компетентність.
ПРН 11	Знати принципи, технології і прийоми створення, редагування та коректури усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною мовами.
ПРН 12	Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
ПРН 13	Аналізувати й інтерпретувати твори української та світової художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі, зокрема й у регіональному контексті, використовувати художню спадщину України для формування духовного світогляду людини та національної культури загалом.
ПРН 15	Здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.
ПРН 16	Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції спеціалізації «Українська мова та література», уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
ПРН 19	Мати навички участі в наукових дослідженнях у галузі філології (української лінгвістики, літературознавства), провадити їх, дотримуючись принципів академічної доброчесності.
ПРН 20	Мати навички самостійного критичного осмислення основних закономірностей функціонування мови як різновиду пізнавальної діяльності людини; розуміти принципи вивчення когнітивних механізмів та структур людської свідомості через мовні явища носіїв різних мов.

Унаслідок вивчення дисципліни здобувачі освіти повинні знати:

- сутність і специфіку літературного редагування тексту;
- визначення понять "авторське редагування", "технічне редагування", "художнє редагування", їх відмінності;
- основні норми і методи редагування;
- сутність логічного аналізу тексту, способи виявлення і перевірки логічних зв'язків у ньому;
- особливості різних видів композиційної структури і композиційних шаблонів;
- особливості функціональних стилів мовлення, видів і жанрів текстів;
- основні методичні вимоги до аналізу мови і стилю твору;
- загальну класифікацію помилок;
- особливості різних видів правки і коректури;
- правила застосування коректурних знаків;

уміти

- застосовувати на практиці набуті теоретичні знання;
- здійснювати тематичний аналіз тексту;
- перевіряти логічну будову тексту;
- перевіряти точність і достовірність фактологічного матеріалу;
- аналізувати композиційну структуру тексту;
- здійснювати правку тексту, застосовуючи коректурні знаки;
- користуватися прийомами видалення типових нормативно-стилістичних помилок;
- працювати зі зверстаним текстом, контролювати його основні елементи (переноси, "висячі" рядки, виділення тощо).

мати навички

- здійснювати синтетичну правку тексту на усіх його рівнях.

5. Формат курсу

Очний курс із елементами дистанційного навчання в системі Moodle, а також із можливістю застосування сервісів для online-зустрічей.

6. Обсяг і ознаки курсу

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни
-------------------------	--------------------------------------

Освітньо-професійна програма, спеціальність, спеціалізація	Українська мова і література, 035 Філологія 035.01 Українська мова та література
Рік навчання / рік викладання	четвертий
Семестр вивчення	восьмий
Кількість кредитів ЄКТС	4
Загальний обсяг годин	120
Кількість годин навчальних занять	48
Лекційні заняття	10
Практичні заняття	30
Лабораторні заняття	8
Самостійна та індивідуальна робота	72
Форма підсумкового контролю	екзамен

7. Пререквізити курсу

Знання з курсів "Вступ до літературознавства", "Вступ до мовознавства", "Сучасна українська літературна мова", "Основи наукових досліджень", "Формування інформаційно-комунікаційної компетентності філологів", "Ділова українська мова і типологія помилок", "Українська когнітивна лінгвістика", "Літературознавчий і лінгвістичний аналіз тексту", "Стилістика і культура української мови".

Дисциплінами-кореквізитами є "Сучасна українська літературна мова", "Історія української літератури".

8. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання проєктора й ноутбука / персонального комп'ютера для створення презентацій у форматі MS Power Point або інших. Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE.

9. Політики курсу

Вивчення освітньої компоненти "Літературне редагування та коректура" розраховане на такі форми роботи студентів: лекції, практичні та лабораторні заняття, самостійну роботу здобувачів освіти.

Академічна доброчесність. Самостійна робота здобувачів вищої освіти передбачає виконання індивідуальних завдань. Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів

вищої освіти становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача вищої освіти є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

Відвідування занять. Очікується, що всі здобувачі вищої освіти відвідають лекції, практичні й лабораторні заняття курсу. Здобувачі вищої освіти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У разі пропуску лекційного заняття студент самостійно опановує матеріал лекції у системі KPNU:MOODLE. На консультації викладач перевіряє конспект лекції, проводить зі студентом співбесіду чи бліц-опитування та робить відповідні позначки про перескладання матеріалу в журналі академічної групи.

Пропуск практичного заняття студент перескладає шляхом виконання завдань, передбачених планом заняття (опрацьовує теоретичні питання плану, виконує завдання та вправи для попередньої підготовки). Під час консультації викладач перевіряє теоретичну підготовку студента, завдання та вправи для попередньої підготовки і виставляє оцінку за пропущене заняття.

Пропущене лабораторне заняття студент перескладає шляхом виконання усіх завдань лабораторної роботи і здає викладачеві зошит на перевірку. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

Література.

Уся література, яку здобувачі вищої освіти не можуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувачі вищої освіти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10.Схема курсу

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	усього	зокрема				
		лк	пз	лз	інд.	с.р.
Змістовий модуль 1. Основні засади літературного редагування						
Тема 1. Теоретичні основи літературного редагування. Історія і перспективи.	10	2	2	-	-	6
Тема 2. Сутність і методика редакторського аналізу.	14	2	2	-	-	10

Тема 3. Технологія редакторської правки.	44	2	14	4	-	24
Усього за змістовим модулем 1	68	6	18	4	-	40
Змістовий модуль 2. Теорія і практика коректури						
1. Тема 1. Історія та сучасність коректури	5	1	-	-	-	4
2. Тема 1.1. Традиційна коректура	7	1	2	-	-	4
3. Тема 1.2. Комп'ютерна коректура	6	-	2	-	-	4
Тема 2. Технологія і методики коректури	6	2	-	-	-	4
Тема 2.1 Особливості роботи коректора	4	-	2	-	-	2
Тема 2.2. Техніка коректурних знаків	4	-	2	-	-	2
Тема 2.3. Технологія коректури	6	-	2	-	-	4
Тема 3. Рух коректур у виданнях різних видів	6	-	2	-	-	4
Тема 3.1. Книжкова коректура	4	-	-	2	-	2
Тема 3.2. Газетна та журнальна коректура	4	-	-	2	-	2
Усього за змістовим модулем 2	52	4	12	4	-	32
Разом годин	120	10	30	8	-	72

11.Список рекомендованої літератури

Основна

1. Капелюшний А. Редагування в засобах масової інформації : навчальний посібник. Львів : ПАІС, 2005. 304 с.
2. Капелюшний А. Стилїстика і редагування. Львів: ПАІС, 2002. 576 с.

3. Коляда Т., Морозюк І. Основи літературного редагування конспект лекцій для студентів спеціальностей 7.020101 культурологія, 7.020105 документознавство та інформаційна діяльність. Одеса : Наука і техніка, 2005. 76 с.
4. Крайнікова Т. Коректура : підручник. Київ : Наша культура і наука, 2005. 252 с. URL: <https://studfile.net/preview/4032360/>
5. Партико З. Загальне редагування: нормативні основи : навчальний посібник. 2-ге вид., перероб. і доп. Львів : ВФ Афіша, 2011. 640 с.
6. Серажим К. Літературне редагування : навч.-метод.посібник. Київ : ПАЛИВОДА А.В. 2012. 142 с.
7. Сізова К., Алексєнко Н., Бутко Л. Практикум з редагування : навчальний посібник. Київ : Наша культура і наука, 2007. 112 с.
8. Завгородня Л.В. Основи літературного редагування та коректури : навч. посіб. Черкаси : Брама Україна, 2010. 164 с. URL: http://eprints.cdu.edu.ua/240/1/Завгородня_Л._В._Основи_літературного_редагування.pdf

Додаткова

1. Автономова Н.К. Теоретико-методологічні особливості редагування інформаційно-аналітичних видань. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2010. Т. 38. С. 158–163.
2. Бовсунівська Т. Когнітивна жанрологія і поетика : монографія. Київ : ВПЦ "Київський університет", 2010. 180 с.
3. Бондаренко Т. Літературне редагування : методичні матеріали для студентів зі спеціальності "Журналістика". Харків, 2003. 32 с.
4. Бондаренко Т.Г. Типологія мовних помилок та їх усунення під час редагування журналістських матеріалів : автореф. дис. ... канд. філол. наук : 10.01.08 – журналістика. Київ : КНУ імені Т. Шевченка, 2003. 20 с.
5. Вернигора Н. Особливості літературного редагування творів для дітей. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка*. Серія: Журналістика. 2010. Вип. 17. С. 50–53.
6. Волковинський О.С. Провідні художньо-публіцистичні жанри : навчальний посібник. Кам'янець-Подільський : ТОВ "Друкарня Рута", 2014. 96 с.
7. Волосожар С. Лексико-граматичні засоби аргументації в рекламних текстах. *Стиль і текст*. 2010. Вип. 11. С. 125–131.
8. ГОСТ 7.62-2008. Міждержавний стандарт. Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Знаки коректурні для розмітки оригіналів і виправлення коректурних пробних відбитків. Загальні вимоги.

9. Дем'янова А.О. Редакторське опрацювання заголовків Інтернет-новин. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2010. Т. 41. С. 172–176.
10. Здоровега В.Й. Теорія і методика журналістської творчості: Підручник. Львів : ПАІС, 2004. 268 с.
11. Зелінська Н. В. Теоретичні засади роботи редактора над літературною формою тексту. Київ : УМК ВО, 1989. 160 с.
12. Іванченко Р. Г. Адекватність розуміння і ясність тексту. Київ : Т-во “Знання” України, 1991. 48 с.
13. Капелюшний А. О. Типологія журналістських помилок. Львів: ЛНУ, 2000. 68 с.
14. Капелюшний А.О. Стилїстика й редагування : практичний словник-довідник журналіста. Львів: ПАІС, 2002. 576 с.
15. Крайнікова Т. Коректура в сучасній журналістиці і книговидаванні: сучасний стан, тенденції, проблеми. *Друкарство*. № 3. 2003. С.20–23.
16. Литературное редактирование: материалы для занятий : учеб. пособие / И.К. Гужова, Р.А. Молибоженко, К.М. Накорякова, Т.И. Сурикова; под. ред. К.М. Накоряковой. Москва : Изд-во Моск. ун-та, 2000. 160 с.
17. Мильчин А. Э. Методика редактирования текста. изд. 3-е, перераб. и доп. Москва : Логос, 2005. 524 с.
18. Михайленко В. Публіцистичний стиль як засіб впливу на реципієнта. *Стиль і текст*. 2010. Вип. 11. С. 6–11.
19. Пономарів О.Д. Культура слова: Мовностилістичні поради. Київ : Либідь, 1999. 240 с.
20. Різун В. Літературне редагування. Київ : Либідь, 1996. 240 с.
21. Різун В. Основи комп'ютерного набору і коректури. Київ : Либідь, 1993. 172 с.
22. Різун В.В., Мамалига А.І., Феллер М.Д. Нариси про текст: Теоретичні питання комунікації і тексту. Київ : Київ. ун-т, 1998. 336 с.
23. Русецька О.Б. Типологія та особливості редагування помилок у сучасних книжкових виданнях. *Наукові записки Інституту журналістики*. Т.55 (квітень-червень). 2004. С. 146–149.
24. Стилїстика української мови / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О.М. Мацько; За ред. Л. І. Мацько. – К. : Вища школа, 2003. С. 462 с.
25. Тимошик М. Книга для автора, редактора, видавця : практичний посібник. 2-ге вид., стереотипне. Київ : Наша культура і наука, 2006. 560 с.
26. Тимошик М. С. Як редагувати книжкові та газетно-журнальні видання: практичний посібник. Київ. : Наша культура і наука, 2012. 384 с.
27. Харитоненко О.І. Редакторський аналіз рівня логічної складності навчального тексту. *Наукові записки Інституту журналістики*. 2009. Т. 36. С.102–108.

28. Ярема С.М. Технічне редагування. Київ : Ун-т “Україна”, 2003. 284 с.

13. Рекомендовані джерела інформації:

1. http://www.ulif.org.ua/ulp/dict_all/ – Словники України on-line
2. <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm> – Енциклопедія української мови
3. <http://www.ussr.to/All/tishkovets/movva.html> – Довідник з української мови
4. <http://www.ussr.to/All/tishkovets/movva.html> – Український тезаурус
5. <http://www.nbuv.gov.ua> – Бібліотека ім. В.І.Вернадського
6. <http://www.ukrcenter.com> – Український центр
7. <http://lib.meta.ua> – Бібліотека
8. <http://www.lib.ua-ru.net> – Студентська електронна бібліотека
9. <http://ulif.org.ua/ulp/index.php> – Український лінгвістичний портал
10. <http://www.novamova.com.ua/> – Освітньо-інформаційний Інтернет-проект української мови
11. library.iapm.edu.ua/metod/2328.pdf – Бібліотека МАУП

12. Система оцінювання та вимоги

Розподіл балів, що присвоюються здобувачам освіти:

Поточний і модульний контроль (60 балів)						Екзамен	Підсумкова оцінка
Змістовий модуль 1 (34 б.)			Змістовий модуль 2 (26 б.)			40	100
Поточний контроль	МКР	Самостійна робота	Поточний контроль	МКР	Самостійна робота		
15	12	7	10	10	6		

Поточний контроль (15 балів для ЗМ1 і 10 балів для ЗМ2)

Контроль якості підготовки здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до «Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (зі змінами та доповненнями)».

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях – 12. Оцінка поточної успішності

здобувача передбачає врахування якості його теоретичної підготовки та практичних вмій і навичок. Оцінювання відбувається шляхом усного опитування, бесіди, перевірки практичних та лабораторних завдань тощо.

Самостійна робота (7 балів для ЗМ1 і 6 балів для ЗМ2)

Самостійна робота передбачає опрацювання матеріалу лекційних занять, попередню підготовку до практичних та лабораторних занять; виконання завдань і вправ у позааудиторний час; підготовку до обговорення окремих теоретико-практичних тем; самостійне вивчення окремих теоретичних тем курсу; підготовка до написання модульної контрольної роботи; відвідування консультацій (згідно з графіком консультацій кафедр); підготовка до складання іспиту. Оцінка виставляється здобувачеві освіти відповідно до результату виконання ним завдань самостійної роботи, запропонованих викладачем.

СР ЗМ1 7 балів	«задовільно»	4-5
	«добре»	5-6
	«відмінно»	6-7

СР ЗМ2 6 балів	«задовільно»	4
	«добре»	5
	«відмінно»	6

Модульна контрольна робота (20 балів)

Модульна контрольна робота виконується у формі тестування в системі MOODLE. Оцінка виставляється автоматично відповідно до кількості набраних студентом балів.

МКР 12 балів	«задовільно»	4 – 6
	«добре»	7 – 9
	«відмінно»	10 – 12

МКР 10 балів	«задовільно»	6 – 7
	«добре»	8 – 9
	«відмінно»	9 – 10

Екзамен (40 балів)

Екзамен проводиться у формі усного опитування за питаннями екзаменаційного білета. Оцінка за іспит виставляється відповідно до загальних критеріїв оцінювання успішності студента.

Підсумковий рейтинг з кредитного модуля (дисципліни)

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та/або інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно з Положенням про «Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної / інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (<https://cutt.ly/8OFJa9h>), якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

В неформальній освіті: закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю) та отримання відповідних сертифікатів;

В інформальній освіті: наявність наукової публікації з проблем навчальної дисципліни.

Для активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти в контексті неформальної/інформальної освіти запропоновано проходження навчальних курсів з проблематики історії української літератури на платформах:

- Prometheus (<https://prometheus.org.ua>) – український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів;
- EdEra (<https://www.ed-era.com/>) – українська студія онлайн-освіти;
- Courséra (<https://coursera.org>) – технологічна компанія, що працює в галузі освіти.